

საკონსულტაციო საბჭოს სხდომა

28.02.2017

ოქმი

2017 წლის 28 თებერვალს დაცული ტერიტორიების სააგენტოში საკონსულტაციო საბჭოს რიგით მერვე სხდომა გაიმართა.

სხდომას ესწრებოდნენ:

- 1) ხათუნა წიკლაური - დაცული ტერიტორიების სააგენტოს დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის მთავარი სპეციალისტი;
- 2) ირაკლი მაჭარაშვილი - „მწვანე ალტერნატივა“-ს ბიომრავალფეროვნების კოორდინატორი (საბჭოს წევრი);
- 3) გიორგი დვალაშვილი - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ასისტენტ-პროფესორი (საბჭოს წევრი)
- 4) ანზორ გოგოთიძე - დაცული ტერიტორიების ექსპერტი (საბჭოს წევრი).
- 5) თომა დეკანოიძე - დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის უფროსი, დაცული ტერიტორიების სააგენტო;
- 6) ლია სალია-დაცული ტერიტორიების სააგენტოს დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის მთავარი სპეციალისტი;
- 7) მარიკა ქავთარიშვილი- IUCN -ის Fleg პროგრამის კოორდინატორი საქართველოში;
- 8) ზურაბ გურიელიძე - ააიპ (ა) თბილისის ზოოლოგიური პარკის დირექტორი;
- 9) ირაკლი დვალი-დაცული ტერიტორიების სააგენტოს იურიდიული სამსახურის უფროსი;
- 10) მაია ბერაძე-გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს ნებართვების სამსახურის წარმომადგენელი;
- 11) რევაზ გეთიაშვილი-CENN - ის გარემოსდაცვითი პროექტების კოორდინატორი;
- 12) მაია წიგნაძე - სხდომის მდივანი.

სხდომა გახსნა ხათუნა წიკლაურმა, რომელიც მიესალმა საბჭოს წევრებს და ისაუბრა განსახილველი საკითხების აქტუალობის შესახებ.

სხდომაზე განიხილებოდა შემდეგი საკითხები:

- ყაზბეგის ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე მცხეთა- სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის კმ132-კმ135 მონაკვეთზე ალტერნატიულ მიმართულების პროექტის მშენებლობა;
- დაცული ტერიტორიების დემარკაციასთან დაკავშირებით წარმოქმნილი პრობლემური საკითხები, რომელიც ეხება:
 - ზედაზნის მონასტრისათვის მიჩენილი ტერიტორიის თბილისის ეროვნული პარკის საზღვრიდან ამორიცხვას;
 - ჭაჭუნას აღკვეთილის და ბუნების ძეგლების რეგისტრაციასთან დაკავშირებით წარმოქმნილ პრობლემებს;
 - ოჩხამურის ჩანჩქერის ბუნების ძეგლის ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზიის მფლობელის შპს „ჯორჯიან ფორესტი“-ს სამოქმედო ტერიტორიაზე მდებარეობას;
 - ნაპრალოვანი ტბის ბუნების ძეგლის (მათ შორის უშუალოდ ტბა) კერძო პირის საკუთრებაში რეგისტრაციას.

1. ყაზბეგის ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე მცხეთა- სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის კმ132-კმ135 მონაკვეთზე ალტერნატიულ მიმართულების პროექტის მშენებლობა; მომხსენებელი-ხათუნა წიკლაური

ხათუნა წიკლაურმა საბჭოს წევრებს წარუდგინა საკითხი, რომელიც შეეხებოდა მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის კმ132-კმ135 მონაკვეთზე ალტერნატიულ მიმართულების პროექტის განხილვას, რომელიც დღის წესრიგში დადგა საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ სამინისტროს წინაშე დაყენებული შუამდგომლობის გამო. საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ითხოვდა აღნიშნული პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისაგან გათავისუფლებას. საბჭოს სხდომაზე განხილვის შედეგად დადგინდა, რომ პროექტისათვის საჭირო გვირაბი (903.6 მ) თანკვეთაშია ყაზბეგის ეროვნულ პარკთან (გვირაბის თანაკვეთაა 10744 კვ.მ), ხოლო გვირაბიდან გამოტანილი მასის განთავსებისათვის საჭირო ტერიტორია (სანაყარო) 1900 კვ.მ-ზე კვეთს ყაზბეგის გეგმარებით ეროვნულ პარკს. აღნიშნულიდან გამომდინარე სამინისტროს მიერ მიზანშეწონილად იქნა მიჩნეული საკითხი ასევე დამატებით განხილულიყო დაცული ტერიტორიების სააგენტოში არსებულ საკონსულტაციო საბჭოს მიერ.

მომხსენებელმა ხათუნა წიკლაურმა საკონსულტაციო საბჭოს განუმარტა, რომ პროექტის ავტორების მიერ განხილული იქნა საპროექტო გზის 3 ალტერნატიული ვარიანტი, რომელიც მოიცავდა:

- 1 ალტერნატიულ გზას: სტეფანწმინდა-ლარსის გზაზე დევდორაკის კვეთის მონაკვეთზე, ესტაკადის გაკეთებას;
- 2 ალტერნატიულ გზას: გრუნტის გზის აღდგენა, რომელიც ზვავსაშიშროებისაგან ისევ დაცული არ იქნება;
- 3 ალტერნატიულ გზას: სტეფანწმინდა -ლარსის დამაკავშირებელი გზის მონაკვეთი, რომელიც მოიცავს 1 კმ და 200 მეტრიან გვირაბს, რომლის პორტალები განთავსებულია ეროვნული პარკის საზღვრებს გარეთ, ხოლო **903.6 მეტრიანი** გვირაბი კვეთს ეროვნული პარკის ტერიტორიას 50 მეტრის მანძილზე.

შემდგომ ხ. წიკლაურის მიერ გაჟღერდა პროექტის ავტორების ს მიერ აღნიშნული დასაბუთება, იმაასთან დაკავშირებით, თუ, რატო იქნა შეჩერებული არჩევანი მე-3 ალტერნატიულ ვარიანტზე. პირველი და მეორე ვარიანტების განხილვის შემთხვევაში რისკის ფაქტორი იყო მაღალი და აღნიშნული გზების არასტაბილურობა ნათელი იყო დევდორაკის ხეობისათვის დამახასიათებელი ტექტონიკური ცვლილებების პირობებსა და მყინვარიდან ჩამონადენი წყლით მდინარე თერგის შევსებით შემთხვევაში. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, განხილულ და შერჩეულ იქნა მესამე ალტერნატიული ვარიანტი, რომლის თანახმად, ყაზბეგის ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე გაივლის **903.6 მეტრიანი** გვირაბი, მისი მშენებლობა დაგეგმილია ბურღვა-აფეთქებითი მეთოდით დაბალი სიმძლავრის მუხტის გამოყენებით და ასევე ჩვეულებრივი საშახტო ტიპის სამუშაოების წარმოების გზით. ყაზბეგის ეროვნულ პარკთან გვირაბის თანაკვეთაა **10744 კვ.მ**, ხოლო **1900 კვ.მ** მიწის სანაყაროს თანაკვეთა ყაზბეგის გეგმარებით ეროვნულ პარკთან.

საკითხთან დაკავშირებით აზრი გამოთქვას:

ირაკლი მაჭარაშვილმა გამოთქვა მოსაზრება, რომ სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზა არის სახელმწიფო მნიშვნელობის და გზის ჩამოშლის საშიშროების გამო გვირაბის გაყვანა აღნიშნულ ტერიტორიაზე უალტერნატივოა, რის გამოც შეიძლება პროექტზე თანხმობის მიცემა.

ირაკლი დვალმა აღნიშნა, რომ ვინაიდან გვირაბის შესასვლელი და გამოსასვლელი პორტალი არ ხვდება დაცულ ტერიტორიაზე სამართლებრივად შესაძლებელია გაიცეს აღნიშნულ საქმიანობაზე სპეციალურ ტყითსარგებლობის ნებართვა.

საბჭოს წევრები დაინტერესდნენ სანაყაროს მოწყობითაც.

ხათუნა წიკლაურმა ისაუბრა საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წერილის მიხედვით სანაყარის მოწყობის გეგმაზე. მან აღნიშნა რომ გვირაბიდან გამოტანილი გრუნტის ნაწილი გამოყენებული იქნება გზის მშენებლობის პროცესში, ხოლო ნაწილი დასაწყობდება მიმდებარე ტერიტორიაზე.

მაია ბერაძემ აღნიშნა, რომ რომ საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მხრიდან გამოხატულია მაქსიმალური მზადყოფნა გარემოსდაცვითი ფაქტორების გათვალისწინებასთან დაკავშირებით.

დაადგინეს:

საბჭოს წევრებმა პროექტის სახელმწიფო მნიშვნელობიდან და მისი უალტერნატივოებიდან გამომდინარე ერთხმად მხარი დაუჭირეს აღნიშნული გვირაბის მშენებლობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისაგან გათავისუფლების საკითხს და აღნიშნეს, რომ ყაზბეგის რეგიონის ტურისტული ფუნქციებიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია, საპროექტო გვირაბიდან გამოტანილი მასა, სანაყაროებზე განთავსდეს ისე, რომ ვიზუალურად იყოს შესაბამისი არსებულ ლანდშაპთან. ამასთან, იმის გათვალისწინებით, რომ ერთ-ერთი სანაყაროს ტერიტორიის 1900 კვ.მ ხვდება ყაზბეგის ეროვნული პარკის გეგმარებით დაცულ ტერიტორიაზე, მიზანშეწონილია ტერიტორიის შერჩევა მოხდეს იმგვარად, რომ სანაყაროს დაშორებულ იქნეს გეგმარებითი დაცული ტერიტორიიდან.

2. სხდომის მეორე საკითხად განხილულ იქნა დაცული ტერიტორიების დემარკაციის საკითხი, კონკრეტულად, ამ შემთხვევაში ზედაზნის მონასტრისათვის მიჩენილი ტერიტორიის თბილისის ეროვნული პარკის საზღვრიდან ამორიცხვა. მომხსენებელი - ლია სალია

ლია სალიამ საბჭოს წევრებს გააცნო საქართველოს საპატრიარქოს მოთხოვნა ზედაზნის მონასტრისათვის მიჩენით გადაცემული ტერიტორიის თბილისის ეროვნული პარკიდან ამორიცხვასთან დაკავშირებით (4,6 ჰა).

აზრი გამოთქვას:

ირაკლი დვალმა ისაუბრა დემარკაციის დებულების შესახებ, სადაც , რომლითაც დადგენილია ის ობიექტები (მათ შორისაა მოქმედი ეკლესია-მონასტრები) რომლებიც დემარკაციის დროს უნდა ამოირიცხოს დაცული ტერიტორიიდან, ხოლო ფართობები, რომლებიც ამოირიცხება დაცული ტერიტორიებიდან გადაეცემა ეკონომიკის სამინისტროს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს, რომელიც შემდგომ განკარგავს აღნიშნულ ქონებას.

ლია სალიამ აღნიშნა, რომ საპატრიარქოსა და სააგენტოს შორის გაფორმებულია მიჩენის ხელშეკრულება, რომელიც დარეგისტრირებულია საჯარო რეესტრში და წარმოადგენს ზედანის მონასტერს და მის მიმდებარე ტერიტორიას 4,6 ჰა ფართობს.

ირაკლი მაჭარაშვილმა გამოთქვა მოსაზრება, ხომ არ გამოიწვევს ეს პრეცედენტი ყველა მიჩენის ხელშეკრულებით გაცემული ნაკვეთის ამორიცხვის მოთხოვნას.

ლია სალიამ აღნიშნა, რომ დემარკაციის დებულებით დემარკაციის დროს გათვალისწინებულია დაცულ ტერიტორიაზე არსებული მოქმედი ეკლესია-მონასტრების ამორიცხვა მიჩენილია ის თუ არა ამისგან დამოუკიდებლად, ხოლო ფართობი შეზღუდულია ვინაიდან ხდება მხოლოდ უშუალოდ მიმდებარე ტერიტორიის ამორიცხვა.

ირაკლი დვალმა უპასუხა, რომ მას შემდეგ, რაც მიჩენის წესში შევიდა ცვლილება ფართობის ოდენობა შეიზღუდა და ამის საშიშროება აღარ არსებობს.

რეზო გეთიაშვილმა აღნიშნა, რომ წინააღმდეგია მიჩენილი ტერიტორიების გადაცემის, იმ მიზეზით, რომ არ შეიქმნას მიჩენილი ტერიტორიების საკუთრებაში გადაცემის პრეცედენტი, რადგან ზოგ შეთხვევაში მიჩენით გადაცემულია საკმაოდ დიდი ფართობები. რაზეც საბჭოს წევრებმა უპასუხეს, რომ რადგანაც კანონში შესული ცვლილების შემდეგ ტერიტორიის მაქსიმალური ფართობი განისაზღვრა 20 ჰექტრით და აღარ ხდება დიდი ტერიტორიების გადაცემა.

დაადგინეს:

საბჭოს წევრების უმრავლესობამ მხარი დაუჭირა აღნიშნული ტერიტორიის ამორიცხვას.

3. ჭაჭუნას აღკვეთილის და ბუნების ძეგლების რეგისტრაცია

ლია სალიამ ისაუბრა ჭაჭუნას აღკვეთილის კერძო და მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში რეგისტრირებულ ნაკვეთებთან გადაფარვის შესახებ. აღნიშნა დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თანამშრომლებს ჰქონდათ შეხვედრა ადგილობრივ მოსახლეობასთან, ეკონომიკის სამინისტროსთან და საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოსთან და მოხდა შეთანხმება მასზედ, რომ მოხდებოდა გადაფარულ ფართობებს კორექტირება და სხვა ფართობებით დააკომპენსირება, ამ სნთხვევაში საკადასტრო აზომვითი ნახაზის მოზადების დადარეგისტრირების ხარჯი უნდა გაეღო კერძო პირსამწუხაროდ ამ მექანიზმმა ვერ გამოიღო შედეგი და პრობლემა ისევ რჩება პრობლემად.

რეზო გეთიაშვილმა აღნიშნა, რომ უნდა მოხდეს რეგისტრაციის წლის გადამოწმება, ასევე შეიძლება დონორთან დალაპარაკება მასზედ, რომ მოხდეს ადგილობრივებისთვის აღნიშნული ხარჯების დაფარვა.

ირაკლი დვალმა აღნიშნა, რომ მთელი შირაქის ველი ათვისებულია და რეგისტრირებულია საჯარო რეესტრში და ისინი არ აპირებენ დათმობას. მან გამოთქვა მოსაზრება, რომ უნდა მოხდეს მცირედ გადაფარული მონაკვეთების ამორიცხვა.

ანზორ გოგოთიძემ გამოთქვა მოსაზრება, რომ თუ ეს არის ძალიან მცირე ზომის ნაკვეთები შეიძლება არ ღირდეს ამდენი წვალემა.

ზურაბ გურიელიძე დაინტერესდა კოწახურას მთის ნაწილით, რაზეც მომხსენებელმა უპასუხა, რომ ეს ტერიტორიები გასხვისებულია.

ირაკლი დვალმა აღნიშნა, რომ ერთადერთი გამოსავალია ამ ტერიტორიების გამოსყიდვა.

მარიკა ქავთარიშვილმა დაადასტურა, რომ ეს სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ტერიტორიაა და კარგი იქნებოდა გამოსყიდვა, რადგანაც ამით თუმ მეცხვარეებსაც მიეცემათ საშუალება ცხვარი გაატარონ და არ იხადონ გადასახადი ტერიტორიის გადაკვეთაში.

ზურაბ გურიელიძემ აღიშნა, რომ გამოსყიდვის საკითხის დადგომის შემთხვევაში ჯობია კოწახურას მთის ტერიტორიების გამოსყიდვა, რადგანაც ის დიდ მნიშვნელობას ატარებს.

ლია სალია შემოვიდა წინადადებით რომ , ვინაიდან აღნიშნულ ტერიტორიაზე ყოველდღიულად შეძლება გაჩნდეს ახალი რეგისტრაცია, რაც ტერიტორიის კიდევ უფრო შემცირების საწინდარია, უმჯობესია მიმდინარე ეტაპზე დავაკორექტიროთ არსებული საზღვარი და დავარეგისტრიროთ ისე, როგორც ეს იქნება შესაძლებელი, ხოლო შემდგომ ეტაპზე თუ იქნება საშუალება, რომ განხორციელდეს აღნიშნული პრობლემის აღმოფხვრა შემდეგ ეტაპზე ვიმსჯელოთ აღნიშნულ საკითხზე.

დაადგინეს: საბჭოს წევრების მიერ მიღებული იქნა ეს წინადადება რადგან ამჟამად აღკვეთილის ტერიტორია დაურეგისტრირებელია არის საშიშროება მოხდეს აღნიშნულ ტერიტორიაზეც კერძო ნაკვეთების შემოჭრა, ხოლო დანარჩენ ტერიტორიებზე მოხდეს შემდგომი განხილვა.

4. ოჩხამურის ჩანჩქერის ბუნების ძეგლის ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზიის მფლობელის შპს „ჯორჯიან ფორესტი“-ს სამოქმედო ტერიტორიაზე მდებარეობა.

ღია სალიამ საბჭოს წევრებს გააცნო პრეზენტაცია, რომელიც ეხებოდა ოჩხამურის ჩანჩქერის ბუნების ძეგლის ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზიის მფლობელი კომპანიის შპს „ჯორჯიან ფორესტი“-ს სამოქმედო ტერიტორიაზე მდებარეობას. მან აღნიშნა, რომ ეს ბუნების ძეგლი შეიქმნა პირველად საზღვრებში და არ მომხდარა სხვა უწყებებთან შეთანხმება. კომპანიას ლიცენზია აქვს აღებული 2006 წელს 20 წლით, მანამდე ვიდრე აღნიშნული ტერიტორიას მიენიჭებოდა ბუნების ძეგლის სტატუსი. პრობლემა გამოჩნდა მას შემდეგ, რაც რეგისტრაციის დროს სსიპ სატყეო სააგენტომ მოგვაწოდა მისი შენიშვნები აღნიშნულთან დაკავშირებით.

აზრი გამოთქვას:

ირაკლი მაჭარაშვილმა აღნიშნა, რომ ტყითსარგებლობის ლიცენზიის დადგენილებაში წერია, რომ არსებობს ადგილები, სადაც ლიცენზიანტი ვალდებულია მენეჯმენტის გეგმაში ასახოს ამ ტერიტორიის მოვლის ვალდებულება. საჭიროა გადაიხედოს და ინახოს ამ ტერიტორიის სტატუსი, ხომ არ არის IUCN-ის I ან II კატეგორია.

გიორგი დვალაშვილი დაინტერესდა არსებობს თუ არა ანალოგიური სიტუაცია სხვა დაცულ ტერიტორიებზე.

ღია სალიამ უპასუხა, რომ მსგავსი სიტუაცია დაშაშის კანიონის ტერიტორიაზეც არის, მაგრამ ეს პრობლემა არ დგას ასევე მწვავედ ვინაიდან ლიცენზიის ვადა იწურება.

რევაზ გეთიაშვილმა გამოთქვა მოსაზრება, რომ აუცილებელია კომპანიამ დაიცვას ის რეჟიმი რომელიც დაწესებული აქვს.

ირაკლი დვალმა აღნიშნა, რომ საჭიროა გაირკვეს, რა წერია მენეჯმენტის გეგმაში, რა ზონაში ხვდება და თუ არის მკაცრად დაცული ზონა უნდა შევიდეს ცვლილება. ანზორ გოგოთიძემ დასვა საკითხი ბუნების ძეგლების სტატუსის გადახედვის შესახებ.

ირაკლი მაჭარაშვილმა გამოთქვა მოსაზრება მასზედ, რომ ბუნების ძეგლები დაიყოს ეროვნული და ადგილობრივი მნიშვნელობის ძეგლებად, რომელსაც შესაბამისად ექნება განსხვავებული მართვის მექანიზმები. რევაზ გეთიაშვილმა ისაუბრა ბიომრავალფეროვნების კანონში შესაძლო ცვლილების შესახებ, რათა თვითმმართველობამ თვითონ შექმნას და მართოს ბუნების ძეგლები.

დაადგინეს: საჭიროა საბჭომ გასცეს რეკომენდაცია, რათა ლიცენზიანტმა კომპანიამ იკისროს ვალდებულება აღნიშნული ტერიტორიის დაცვის, წინააღმდეგ შემთხვევაში ამ ტერიტორიის გადმოცემის.

5. ნაპრალოვანი ტბის ბუნების ძეგლის (მათ შორის უშუალოდ ტბა) კერძო პირის საკუთრებაში რეგისტრაცია

ლია სალიამ საბჭოს წევრებს წარუდგინა პრეზენტაცია, რომელიც ეხებოდა გაბზარული ტბის ბუნების ძეგლის კერძო პირის მიერ რეგისტრაციის საკითხს. ლიამ საბჭოს წევრებს გააცნო ის ტერიტორია, სადაც ხდება გადაფარვა კერძო მესაკუთრის ნაკვეთსა და დაცულ ტერიტორიას შორის. მან აღნიშნა, რომ განხორცილდა გაბზარული ტბის ბუნების ძეგლის ტერიტორიის დემარკაცია (საზღვრების დაზუსტება) და დაიწყო რეგისტრაციის პროცედურა, რომელიც შეწყვეტილია ზემოაღნიშნული პრობლემის გამო. აღნიშნა ასევე რომ ამჟამად ბუნების ძეგლის ტერიტორია კანონში განსაზღვრული მხოლოდ ერთი კოორდინატით, რომელიც არის ხელის ჯიპისით აღებული და საკმაოდ უზუსტოა. აღნიშნული გარემოება არ ამღევს დაცული ტერიტორიების სააგენტოს საკითხზე სამართლებრივი დავის დაწყების საშუალებას.

აზრი გამოთქვას:

რეზო გეთიაშვილი დაინტერესდა თუ რომელი წლის რეგისტრაცია იყო აღნიშნულ ტერიტორიაზე, რადგანაც 2012 წელს რეგისტრირებულ ნაკვეთებს ავტომატურად ეხსნება რეგისტრაცია.

ირაკლი დვალმა უპასუხა, რომ ეს არ იყო 2012 წლის რეგისტრაცია.

გიორგი დვალაშვილი დაინტერესდა ამ ტბის ბუნების ძეგლის სტატუსის მინიჭების პროცედურით.

ლია სალიამ განმარტა, რომ წლების წინ ადგილობრივი მოსახლეობიდან შემოსული წერილების საფუძველზე მოხდა ამ ტბისათვის ბუნების ძეგლის სტატუსის მინიჭება. მინიჭება აღნიშნა, რომ ეს ტბა წარმოადგენს სიფონს, რომელიც სავარაუდოდ პრომეთეს მღვიმის ერთერთი განშტოებაა და პოტენციურ ტურისტულ ატრაქციად მოიაზრებოდა.

ირაკლი დვალმა საბჭოს წევრებს აუხსნა, რომ ამჟამად ნახევარი ტბა სააგენტოშია და ნახევარი კერძო მესაკუთრის, რომელიც არაფრით დათმობს თავის საკუთრებას, მოუხედავად იმისა რომ ტბაზე ჩასასვლელის გამოყენება მას არ შეუძლია, რადგანაც ის სააგენტოს საკუთრებაა.

ირაკლი მაჭარაშვილმა სააგენტოს შესთავაზა კერძო პირსა და მათ შორის რაიმე სახის მემორანდუმის გაფორმება, რაც შეიძლება მოიცავდეს კერძო პირის მიერ ამ საკუთრების სახელმწიფოსთვის დათმობას და სამაგიეროდ მთლიანი ტბის სარგებლობაში მიღებას.

მარიკა ქავთარიშვილმა აღნიშნა, რომ ეს მისი კერძო საკუთრებაა და მისი ნების გარეშე მას ვერანაირ გადაწყვეტილებას ვერ მივაღებინებთ;

ანზორი გოგოთიძე დაინტერესდა ამ ტერიტორიის სამომავლო პერსპექტივით, რაზეც ხათუნა წიკლაურმა უპასუხა, რომ ეს იმდენად ღრმა ტბაა, აქ მოყვარული ტურისტები ვერ ჩავლენ, მხოლოდ პროფესიონალებს შეეძლებათ ამ ტბაში ყვინთვა.

დაადგინეს:

საბჭოს წევრებმა დაადგინეს, რომ დარეგისტრირდეს ბუნების ძეგლის ტერიტორია ისე, როგორც ამ ეტაპზე ეს იქნება შესაძლებელი ანუ გაიმიჯნოს კერძო მესაკუთრის ნაკვეთიდან.